253: Müzikli Kreşler

Tarık Ebu Abdullah

8 Ağu, 2017

https://ilimvecihat.com

SORU

Selamun aleykum hocam, 5 ve 6 yaş gurubu çocuklarımızı temel islamî bilgi amaçlı kreş tarzı derneğe gönderiyoruz, çocuklara bazı ders arası oyun aktivitelerinin müzik eşliğinde yapıldığına rastladık. Sorum; eğitim alma gerekçesiyle Kur'an öğreniyorlar. Esma'ul Husna ezberliyorlar, sosyalleşiyorlar gibi, burada maslahat ön planda amaç burada çocuğun müzik dinlemesi olmadığı için hüküm değişir diyebilir miyiz? Allah hepinizden razı olsun. -Allahumme Amin-

CEVAP

Aleykum selam ve rahmetullahi ve berakatuhu. Hamd âlemlerin rabbi olan Allah'a, salât ve selam efendimiz Rasûlullah'a, ehli beytine, ashabına ve yolunu takip eden mü'minlere olsun.

Muhterem kardeşim, çocuklar dünya hayatının ziynetidir. İnsanın çocuklarını sevmesi, çocuklarına merhametli ve şefkatli olması, onlara meyletmesi fıtratına yerleştirilmiştir. Ama aynı zamanda anne ve babaya emanet edilmişlerdir de. Bunun için çocuklar kişinin sınandığı en büyük vesilelerdendir. Allah *(subhanehu ve teâlâ)* şöyle buyuruyor:

زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ذَلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَآبِ

"İnsanlara kadınlar, oğullar, yüklerle altın ve gümüş yığınları, salma atlar, davarlar, ekinler kabilinden aşırı sevgiyle bağlanılan şeyler çok süslü gösterilmiştir. Hâlbuki bunlar dünya hayatının geçici faydalarını sağlayan şeylerdir. Oysa varılacak yerin bütün güzellikleri Allah katındadır." *(Al-i İmran, 15)*

الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمَلًا

"Mal ve oğullar, dünya hayatının ziynetidir. Baki kalacak olan iyi ameller ise, Rabbinin katında, sevapça da hayırlıdır, ümit yönünden de daha hayırlıdır." *(El-Kehf, 46)*

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا

“Ey iman edenler! Kendinizi ve ailenizi ateşten koruyun” *(Et-Tahrim, 6)*

Maalesef bir Müslüman için çocuklarını asıl sahibi olan Allah *(celle ve âlâ)* rızasına uygun eğitmesi zamanımızda çok müşkül bir hal aldı. Bunun sebebi muasır çocuk eğitiminde dinen mahzur olan vesilelerin çok faydalı kabul edilmesidir. Bu vesilelerden iki önde gelenleri görsel ve işitsel eğitimdir. Hiç şüphesiz bu iki üslubun eğitimde çok faydası olacaktır. Nitekim insanın eşyayı aklen anlaması başlıca bu iki yol ile gerçekleşir. Ancak Allah *(azze ve celle)* bu iki yolu mutlak istifadeye açmamıştır. Bilakis bazısını helal kılmıştır bazısını da haram kılmıştır. Haram kıldığını zararı yararını geçtiği için haram kılmıştır. Ama insan bir şeyde bir yarar gördüğü zaman onun tamamını yararlı görür. Hâlbuki her eşyada daima yarar ve zarar da vardır. İnsan o şeyi tamamıyla idrak etmekten ve yararını zararından temyiz etmekten aciz olmasına rağmen ve yararın tahakkuku için şartların neler olduğunu veya zararın manileri neler olduğunu tamamıyla bilmemesine rağmen eşyayı kâmilen idrak ettiğini zanneder ve cüzi bir faydayı tümünde kabul eder.

Ama Allah *(celle ve âlâ)* eşyanın yaratıcısıdır. O *(azze ve celle)* eşyayı kâmilen bilir ve buna binaen helal veya haram kılmıştır. Haram kıldığını da zararı yararından fazla olduğu için haram kılmıştır, sırf zararlı olduğu için değil.

Konumuza gelince, suret yapmak veya umumen suretli malzemeleri kullanmak ve müzik çalmak veya müzikli eğitim yapmak modern eğitim usulünün vazgeçilmezleridir. Ama suret yapmak ve müzik yapmak ve dinlemek dinimizde haramdır. Suret yapmak konumuz değil ama müziğe gelince haramlığı hususunda iltifat edilmeyecek kadar zayıf bir ihtilaf vardır. Bunun için âlimlerden bazıları müziğin haramlığında icma nakletmişlerdir. Doğrusu icmanın varlığı sabit olmasa da Kitap ve Sünnet’in delalet ettiği ve umumen imamların kabul ettikleri müziğin haramlığıdır. Şu halde müzikte muhakkak bazı faydalar vardır lakin zararları muhakkak faydalarından çok fazladır. Aksi takdirde haram kılınmazdı. Var olan faydaları da Allah *(subhanehu ve teâlâ)* takyit etmiştir ve çalgı aleti eşliğinde olmaksızın ve mahzur içerikli olmayan sözlerin teganni edilmesine veya özel günlerde kadınların def çalmalarına izin vermiştir. Ama bunun dışında yararlı zannedilenlere itibar etmemiştir. Bunun için müzik hiçbir zaman bir eğitim aracı olarak kullanılmamıştır.

Aslında müzikli eğitim veren kreşlerde çocuklara müzik dinletmekten daha büyük olan bir fesat vardır. O fesat müziğin pedagojik bir araç olarak kabul edilmesidir. Zira müzik haram olduğuna göre müzik ile eğitim veren bu kreşler ya müziğin haram olduğunu kabul etmiyorlar veya haram görüyorlar ve haram olan bir şey ile çocuk eğitmekten rahatsız olmuyorlar. Her iki halde

bu eğitmenlerin esasta bozuk bir eğitim üslubuna sahip olduklarını gösterir ki, bu üslup kendisini bütün diğer eğitim konularında da gösterecektir. Burada dini emre yapılan muhalefet veya gevşeklik başka emirlerde de yapılacaktır. Özellikle haram kabul etmekle beraber maslahaten uygulamak büyük bir fesattır. Çünkü maslahat olsaydı şari haram kılmazdı. Haram olduğunu kabul etmesine rağmen yine de bir maslahatı iddia eden ya iddia ettiği maslahatın şarinin nazarında muteber bir maslahat olduğunu ispat etmesi lazım gelir veya ama nefsinden ve hevasından hükmettiğini kabul etmesi lazım gelir.

Müziğin haramlığı zatında ibahete dönüşmesi için bir zaruret var olması gerekir. Çünkü ancak zaruret mahzur olanı mubah kılar. Zaruret ise dinde fitneye düşmek gibi veya terk edildiği takdirde ölüme veya ölüme yakın bir zarara sebep olan gibi veya bedenin veya bazı azaların telef olması gibi veya malın, aklın veya ırzın telef olması gibi vukusu kesin ve başka meşru bedeli olmayan ağır zararlardır. Soruda tarifi geçen durumun zaruret olmadığı ispata muhtaç değildir. Dolayısıyla müzik dinlemeyi mubah kılacak bu manada bir maslahat yoktur.

Denilse ki: "Çocuğun Kur'an okumayı öğrenmesi ve umumen dinini öğrenmesi bir maslahat değil midir?". Derim ki: Zaruret mertebesinde bir maslahat değildir, çünkü mahzura girmeden bu maslahatı tahsil etme imkânları vardır. Müziğe pedagojik bir araç olarak itibar etmeyen sahih menheç sahibi Müslümanların işlettikleri kreşler de var. Olmadığını var sayalım, Kuran ve Sünnet çizgisinde çocuk eğitimi vermeye ehil olan Müslümanlar vardır. Bunlara imkân sağlayıp bir kreş açmak mümkündür. Buna da imkân olmadığını var sayalım, bu hususta Müslümanlar evlerinde yardımlaşabilirler. Buna da imkân yoksa çocuğun seviyesinde dini eğitimi ebeveyn de verebilir.

Sonra denilse ki: "Pekâlâ, müziğin bu durumda da olsa haramlığını kabul ettik. Yine de çocuğun dini eğitim alması ders aralarında oyun aktiviteleri esnasında müzik dinlememesinden daha büyük bir maslahat değil midir? Özellikle yapılan bir müzik eğitimi değil de müzik eşliğinde yapılan aktiviteler olduğunu ve dinlediği müziğin de onu etkileyecek bir yaşta olmadığını dikkate alırsak." Derim ki: Muhakkak ki kâmil dinimizin koruduğu maslahatlar mertebe mertebedir. Dinin korunması elbette en büyük maslahattır. Pekâlâ, müziğin mefsedeti nedir? İmam ibni Kayyim *(rahimehullah)* şöyle der: "Bazı arifler şöyle der: Müzik dinlemek bazılarında nifak, bazılarında inat, bazılarında yalan, bazılarında fucur ve bazılarında ahmaklık var eder. Ama müzik dinlemenin en çok var ettiği yabancı kadınları tahayyül etmek ve fuhuşatı güzel görmektir. Kişi sürekli müzik dinlerse artık Kuran onun kalbine ağır gelir ve onu dinlemekten hoşlanmaz. Eğer bu nifak değilse, o halde nifakın gerçeği yoktur. İşin hakikati şudur ki: Müzik; şeytanın Kur'an'ıdır. Ve Rahman'ın

Kur’an’ıyla onun kuranı hiçbir zaman bir kalpte birleşmez.”

Şu halde gördüğün gibi müziğin bozduğu insanın fıtratıdır. Fıtrat ise dindir. Bu daha da çok çocuklar için önemlidir. Çünkü çocukların fıtratı tertemizdir. Her türlü işlenmeye müsaittir. Nasıl işlenirse ona meyledecektir. Ebeveynin sorumluluğu da zaten buradadır. Zira çocuklar zaten mükellef değildir. Ama ebeveyn mükelleftir... Çocuğun fıtratını korumak ile ve onun Allah’a itaat etmeye alışkanlık kazanmasıyla ve masiyet etmemeye alışkanlık kazanmasıyla mükelleftir. Ebu Bekr ibnu’l-Arabi *(rahimehullah)* şöyle der: “Çocuk ebeveyne bir emanettir. Tertemiz kalbi işlenmemiş saf, masum bir cevherdir. Ne verilirse kabul eder ve ona meyleder. Hayra alıştırır ve öğretirse hayır üzere yetişir ve dünya ve ahirette bahtiyar olur. Anne babası, hocası ve terbiyecisi hepsi sevaplarına ortak olur. Ama şerre alıştırır ve ihmal ederse bedbaht ve helak olur. Ve günahı da onun bakımıyla mükellef olanın boynundadır. Baba çocuğunu dünya ateşinden koruduğu gibi ahiret ateşinden koruması daha evladır.”

“Ey iman edenler! Kendinizi ve ailenizi bir ateşten koruyun ki, onun yakıtı insanlar ve taşlardır. Onun başında gayet katı, şiddetli, Allah'ın kendilerine buyurduğuna karşı gelmeyen ve emredildikleri şeyi yapan melekler vardır.”

-Allah-u Âlâ ve Âlem-

Allah’a hamd ve Rasûlü Muhammed’e salât ve selam olsun. Davamızın sonu âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd etmektir.